

ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

ਐਮ.ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ(ਯੂ)ਵਲੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇ ਦਸਤਾ ਵੇਜ਼ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ

ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਸੀ ਪੀ ਆਈ) ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਕਾਮਰੇਡ ਰਾਓ, ਡਾਂਗੇ, ਘੋਸ਼ ਅਤੇ ਪੁਨਾਇਆ ਦੀ ਜੇ ਵੀ ਸਟਾਲਿਨ ਨਾਲ ਗਲ-ਬਾਤ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼। 9 ਫਰਵਰੀ 1951

ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ—

ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿੱਚ ਸਟਾਲਿਨ ਨੇ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਉਠਾਏ ਸਵਾਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਚੀਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਆਰਥਕਤਾ ਅਤੇ ਰੇਲ ਦੇ ਵਿਛੇ ਜਾਲ ਦੇ ਵਿਕਾਸ, ਜਿਸਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਦਾਇੰਪੇਚਕ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ, ਬਾਰੇ ਸੋਵੀਅਤ ਆਗੂ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਸਟਾਲਿਨ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਰੂਸੀ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਇਨਕਲਾਬਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਵੱਲ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੜਚੋਲਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਹਾਨ ਚੀਨੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪਿਛੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਿਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹਨ।

1) ਸਟਾਲਿਨ ਵਲੋਂ ਚੀਨੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਰਾਹ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਚੀਨੀ ਰਾਹ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਨੇਤਾਵਾਂ ਲਈ ਮਿਸਾਲੀ ਦਸਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਭਿੰਨ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਮਕਾਲੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰਸਤੇ ਤੇ ਚਲਣ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਛਾਵਾਂ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਸਟਾਲਿਨ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਇਨਕਲਾਬ ਲਈ। ਉਸਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਅੰਦਰ ਵਿਆਕਤੀਗਤ ਆਤੰਕਵਾਦ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ। ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਟਾਲਿਨ ਨੇ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੁੰਗਾਰ ਸਨ, ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਨੇ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਨੇ “ਸਘਰਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ” ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਘਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਤੋਂ ਭਾਰਤ ਅਜੇ ਦੂਰ ਸੀ। ਸਟਾਲਿਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗੁਰੀਲਾ ਯੁੱਧ, ਸਘਰਸ਼ ਦਾ ਪਰਮੁੱਖ ਰੂਪ ਸੀ। ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਮੁਹਰੇ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸਟਾਲਿਨ ਦੀ ਸਮਝ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਉਪਰ ਡੂੰਘਾ ਪਰਭਾਵ ਪਾਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ(ਸਟੇਟ) ਦੇ ਖਾਸੇ, ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਪੜਾਅ, ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਰਾਹ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਇਨਕਲਾਬ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਪ੍ਰਤੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਾਸਕੋ ਵਿਖੇ ਹੋਈਆਂ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਅਤੇ ਸੀ ਪੀ ਐਸ ਯੂ (ਬਾਲਸ਼ਵਿਕ) ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਬਾਅਦ 1951 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਨਵੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਖਰੜੇ ਤੋਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।

2) ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਸਬੰਧੀ 1951 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਮਤਾ ਥੋੜ ਚਿਰਾ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। 1953 ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਆਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਸੀ ਪੀ ਐਸ ਯੂ ਦੀ 20ਵੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਿਛੋਂ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੇ ਦਾਇੰਪੇਚਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਮੁਤਾਬਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ, ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਪੜਾਅ ਨੂੰ, ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੌਮੀ ਬੁਰਜੂਆਜ਼ੀ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਯੁੱਧ ਨੀਤੀ ਪੁਰਅਮਨ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ।

3) ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੱਕ ਸੀ ਪੀ ਐਸ ਯੂ ਦੀ 20ਵੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਥੀਸਿਸਾਂ (ਖੋਜ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ) ਵਿੱਚ ਘਿਰੀ ਰਹੀ। ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਨੇ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਵਲ ਮੋੜ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 1951 ਦੀਆਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਇਸਨੇ ਵਿਖਾਵੇ ਲਈ ਇਸਦੇ ਖਬੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੀ ਭਾਵ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ.ਐਲ) ਜਿਹੜੀ ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤਾਂ ਕਰਦੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ 1951 ਵਿੱਚ ਸਟਾਲਿਨ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਰਾਹ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਰਥਕ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ ਸੀ, ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੌਰਾਨ 1951 ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਦਾ ਬਚਾਅ ਜਾਰੀ ਰਖਿਆ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਇਸਦੇ ਜਨਰਲ ਸੱਕਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਪਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਪਾਰਟੀ 1951 ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਚੁਕੀ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਨਕਲਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ।

ਸਾਡਾ ਅਮਲ ਅੱਤ-ਡੂੰਘੇ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ, ਕਨੂੰਨੀ ਭੂਲੇਖਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਪੁਰਅਮਨ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਉਪਰ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸੋਧਵਾਦੀ ਆਦਤਾਂ ਛੱਡਣ, ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ, ਸਾਰੇ ਜਨਤਕ ਮੋਰਚਿਆਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਉਸਾਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ।

ਪੀ ਸੁੰਦਰਈਆ ਨੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਰੋਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਗੁਰੀਲਾ ਯੁਧ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਲੋੜ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ, ਪਾਰਟੀ ਲਾਈਨ ਦੀਆਂ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਫੈਕਟਰੀ ਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਲਹਿਰ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਲਈ 1951 ਦੀ ਦਾਇਪੇਚਕ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ 1951 ਦੇ ਨੀਤੀ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਿਛਾਂਹ ਹਟਣ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ।

‘ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਰਾਹ ਬਿਲਕੁਲ ਰੂਸ ਜਾਂ ਚੀਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੀ ਸਾਡਾ ਸੁਤੰਤਰ ਰਾਹ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਗਠ ਜੋੜ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀਆਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਗ਼ਾਵਤਾਂ (ਗੁਰੀਲਾ ਯੁਧ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਜ਼ਾਦ ਖੇਤਰ ਵਲ ਲੈਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ) ਅਤੇ ਆਮ ਹੜਤਾਲਾਂ ਤੇ ਸਨਅਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅੰਦਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਗ਼ਾਵਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਇਕੋ ਹੀ ਸਮੇਂ ਮੇਲਣਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਇਨਕਲਾਬ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਨਾਉਣ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਹਿੰਦ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜੋੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਲਾਜ਼ਮੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਸੀਂ ਅਚੇਤ ਹੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਹਿੰਦ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਇਸਤੋਂ ਥਿੜਕ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਕੁੱਲ ਹਿੰਦ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜਨਤਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਜਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜਥੇਬੰਦਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਆਮ ਜਮਹੂਰੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਸਾਨੂੰ ਵੱਧ ਜਾਂਘੱਟ ਸਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ’। (ਜੋਰ ਅਸਲ)

ਉਸਦੀ ਅਪਣੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬੇ-ਤਰਤੀਬ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ “ਸੋਧਵਾਦੀ ਆਦਤਾਂ” ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਕਿਹਾ, ਸੁੰਦਰਈਆ ਨੇ 1975 ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਸੀਪੀਆਈ(ਐਮ) ਦੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰੀ ਅਤੇ ਪੋਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਕੇ ਕੇਵਲ ਸਤਕਾਰਤ ਰਾਹ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਅੱਗੇ ਖੁਲ੍ਹਾ ਪਿਆ ਸੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ।

4) ਇਨਕਲਾਬੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ 1960 ਵਿਆਂ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਤੋਂ ਅੱਡ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਨੇ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ 1951 ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਸੀਪੀਆਈ(ਐਮ,ਐਲ) ਅੰਦਰ ਭਾਰੂ ਰੁਝਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਰਾਹ, ਪੀ ਸੀ ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬੀ ਟੀ ਰਣਦੀਵੇ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ, ਆਂਧਰਾ ਪੱਤਰ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਘੋਲ ਅਤੇ ਸਿਧੇ ਚੀਨੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਸਮਝ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਤੋਂ ਲਿਆ। ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ‘ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਯੁਧਨੀਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਈਕਾਟ, ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਲੋਂ ਕਸਬਿਆਂ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਕਤੀਗਤ ਆਤੰਕਵਾਦ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਮਲਿਟਰੀ ਲਾਈਨ ਅਪਣਾਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚੀਨੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦੇ ਅਨੂਕੂਲ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਟਾਲਿਨ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਇਨਕਾਬ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਮੁਠ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਸੀਪੀਆਈ ਅੰਦਰ 1940 ਵਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਤੀਗਤ ਆਤੰਕਵਾਦ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਕਤਾ ਨਵੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰਹੀ। ਆਰੰਭਕ ਸੰਕੀਰਣ (ਸਟਚਟਓਰਓਨ) ਪਾਰਟੀ ਲਾਈਨ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦਮ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇ।

ਜੇ ਵੀ ਸਟਾਲਿਨ ਅਤੇ ਸੀਪੀਆਈ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਵਿਚਕਾਰ 1951 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਵਾਰਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਦਾਇਪੇਚਕ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੁਕਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਵਿਜੈ ਸਿੰਘ

ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ: ਤੁਹਾਡੇ ਸਵਾਲ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਤੁੱਛ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੁੱਝ ਵਿਚਾਰ ਵਿਆਕਤ ਕਰਾਂਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਜੀਬ ਲਗਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 6 ਵਜੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਹਾਂ। ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਅਨੋਖਾ ਲਗੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਡੂੰਘਾਈ ਤੱਕ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਖੋਦ ਨਾਲ ਵਰਨਾ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਸਾਡੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਜਿਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਮਜ਼ਵਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਜਿਉਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਵਾਂਗੇ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਜਿਮੇਵਾਰੀ ਸਾਡੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਰਸਰੀ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਮੁੱਢੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਲਾਹ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਭੈੜਾ ਸਮਝੋਗੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਅੱਗੇ ਕੁੱਝ ਸਵਾਲ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਲਗ-ਪਗ ਇੱਕ ਤਫਸੀਲ ਵਾਂਗ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੂਰੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਇਸ ਲਈ

ਅਸੀਂ ਇਹ ਢੰਗ ਅਪਨਾਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਨਾਂ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਰਹਿ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਹਾਲਾਤ ਸਾਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਓ ਅਸਲ ਮੁੱਦੇ ਵੱਲ ਵਧੀਏ!

ਤੁਸੀਂ ਪੁਛਦੇ ਹੋ; ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ (ਸੰਭਾਵੀ) ਇਨਕਲਾਬ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮੁਲ-ਅੰਕਣ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਰੂਸੀ ਇਸ ਇਨਕਲਾਬ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ (ਅਗਰੀਕੋਲੋਜੀ) ਸੰਬੰਧੀ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਜਗੀਰੂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦਾ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਭਾਵ ਜਗੀਰੂ ਨਿਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਖਾਤਮਾ। ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੁੱਝ ਵੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਬਰੂਹਾਂ ਤੇ ਖੜਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੀਨੀ ਰਾਹ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਹਰ ਥਾਂ ਚਰਚਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਜ਼ਰਾਇਤੀ, ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਜ਼ਬਤੀ ਜਾਂ ਕੌਮੀ ਬੁਰਜ਼ੁਆਜ਼ੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕੌਮੀਕਰਣ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਜਗੀਰੂ-ਵਿਰੋਧੀ ਇਨਕਲਾਬ ਹੈ। ਇਹ ਬੁਰਜ਼ੁਆ-ਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬ ਜਾਂ ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਹੈ। ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬ ਜਿਹੜਾ ਯੂਰਪ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚੀਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ, ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਦੇ ਪੜਾਅ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਇਨਕਲਾਬ ਜਾਂ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਸੁਧਾਰ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਚਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਯੂਰਪ ਦੇ ਲੋਕ-ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਹੀ ਇਹ ਪੜਾਅ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਚੀਨ ਹੁਣ ਇਸ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਖੜਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ ਜਿਸਦਾ ਖਾਸਾ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਇਨਕਲਾਬ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਕੌਮੀ ਬੁਰਜ਼ੁਆਜ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਯੂਰਪ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ-ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਕਾਰਖਾਨੇ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਬੈਂਕ ਕੌਮੀ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਚੀਨ ਅਜੇ ਇਸ ਦੂਸਰੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ। ਇਹ ਪੜਾਅ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵੀ ਕਾਫੀ ਦੂਰ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਦੂਰ ਹੈ।

ਏਥੇ ਤੁਸੀਂ ਕੋਮਿਨਫੋਰਮ ਅੱਖਬਾਰ ਦੀ ਚੀਨੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਰਾਹ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸੰਪਾਦਕੀ ਦੀ ਗਲ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਸੰਪਾਦਕੀ ਰਣਦੀਵੇ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਖੜਾ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਰੂਸੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਥੀਸਿਸ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਰਾਹ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਲੋਕ-ਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀ ਕਿਸਾਨੀ ਅਤੇ ਧਨੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ, ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਵਿਰੁਧ, ਸਾਰੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਲਈ, ਇਨਕਲਾਬੀ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਗੀਰਦਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਖੜ ਹੋਏ ਅਨੂਭਵ ਕਰਨ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਗਠ ਜੋੜ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਕੌਮੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਤਬਕੇ ਸਮੇਤ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਇੱਕ ਲੋਕ ਵਿਦਰੋਹ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਭਾਰੂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਧਕੇ ਨਾਲ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਾਡਾ ਕੌਮੀ ਮੋਰਚਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਰੁਧ ਸੇਧਤ ਹੋਵੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਦੂਜੇ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਿਓ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਨਹੀਂ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਸਾਰੇ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁਧ ਇਕਠੇ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਬੀਜ ਜਰੂਰ ਬੀਜੋ। ਅਗਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਕੁਦਣਾ ਚਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਡੇ ਕੌਮੀ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੁਦਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਘੋਸ਼; ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਇਕਲੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਹੀ ਕਿਉਂ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ, ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਜਿਸਨੂੰ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਿਰੋਧੀ ਕੈਂਪ ਦਾ ਆਗੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ੀਲ ਹੈ?

ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ; ਇਹ ਬੜਾ ਸੌਖਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਕੌਮੀ ਮੋਰਚਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਕੌਮੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਰੁਧ ਹੈ ਨਾਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਰੁਧ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਿਸ ਤੋਂ ਨੀਮ-ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ? ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਨਾਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੌਮਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸੰਧੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨਾਲ ਹੈ, ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਤੁਹਾਡੀ ਫੌਜ ਅੰਦਰ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਮਾਹਿਰ ਅਮਰੀਕਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਨ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਓਹਲੇ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਸਾਰੇ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਭਾਰ, ਦੁਨੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਮੁੱਚੇ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦਾ ਭਾਰ ਆਪਣੇ ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਂ ਲਵੇ। ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਅਪਨਾਉਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੌਮੀ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਜਗੀਰਦਾਰ ਜਮਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਰੂਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਧਨੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਸਿਆਣਪ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਧਨੀ ਕਿਸਾਨੀ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰੀਏ। ਦੋਵੇਂ ਭਾਰ ਉਠਾਉਣਾ, ਧਨੀ ਕਿਸਾਨੀ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ, ਅਣ-ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਿਖੇੜਿਆ ਜਾਵੇ ਨਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ। ਇਹ ਕਹਿ ਲਵੋ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਓਪੇਚ। ਕੋਈ ਇੱਕ ਵਿਆਕਤੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਉਹ ਸਿਆਣਾ ਹੋਵੇ ਜਿਹੜਾ ਸਾਰੇ ਭਾਰ ਆਪਣੇ ਉਪਰ ਲੈ ਲਵੇ। ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਣਾ ਆਪਣੇ ਉਪਰ ਇੱਕ ਕੰਮ ਲਵੇ, ਸਾਮੰਤਵਾਦ (ਜਗੀਰਦਾਰੀ) ਅਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੁਹੰਦ ਦਾ ਸਫਾਇਆ, ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਣ ਲਈ, ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ

ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਨੂੰ ਡੇਗਣ ਲਈ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੂਸਰੀਆਂ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਸਫਾਏ ਦੇ ਝਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਵੇ। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲੋਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਜੇ ਅਮਰੀਕਨ ਦਖਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੱਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਅਮਰੀਕਾ) ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਨਾਂ ਅਤੇ ਧਨੀ ਕਿਸਾਨੀ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜਰੂਰ ਆਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ

ਘੋਸ਼: ਹੁਣ ਮੈਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹਾਂ

ਡਾਂਗੇ: ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ?

ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ: ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ

ਡਾਂਗੇ: ਮੈਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਵੇ

ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ: ਦੁਸ਼ਮਣਨੂੰ ਨਿਖੇੜਣ ਲਈ ਬੜੀ ਸਿਆਣਪ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਨਿਕਲਾਬ ਅਮਰੀਕਨਾਂ ਵਿਰੁਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਜੇ ਅਮਰੀਕਨ ਦਖਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦੂਸਰੀ ਗਲ ਹੈ।

ਰਾਓ: ਧਨੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਜਗੀਰੂ ਲੁੱਟ-ਖਸੂਟ 'ਚ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਪਟੇ ਤੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸੂਦ-ਖੋਰ ਹਨ। ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਲੈਂਡ ਲਾਰਡਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ: ਇਹ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਦੇ ਸਫਾਏ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਜ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡੇ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਗੀਰੂ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਰੁਧ ਬੋਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕਿਸਾਨੀ ਵਿਰੁਧ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਧਨੀ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਜਗੀਰੂ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਗੀਰੂ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਧਨੀ ਕਿਸਾਨੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਖਦੀ ਹੈ, ਕਿਸਾਨੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਨੀ ਕਿਸਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੈ, ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਆਦਿ ਆਦਿ। ਧਨੀ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਜਗੀਰਦਾਰ ਮਾਲਕ ਉੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (ਕੁਲੀਨ ਵਰਗ) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਨ?

ਰਾਓ: ਹਾਂ

ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ: ਕਿਸਾਨ ਉੱਚਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਪੰਸਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਏਥੇ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਗੀਰੂ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਲੈਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਪੁਨਈਆ: ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਕੌਮੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉਤੇ ਦੇਚਿਤੀ ਹੈ। ਕੌਮੀ ਬੁਰਜੇਆਜ਼ੀ ਅਧੀਨ ਕਿਵੇਂ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ?

ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ: ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਕੌਮੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਰਖਦੀ ਹੈ? ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ। ਦਰਮਿਆਨੀ ਤੇ ਵੱਡੀ ਕੌਮੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੌਮੀ ਸ਼ੋਸਕ (ਓਣਪਲੋਟਿਟਰਸ) ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ (ਚੋਨਟਨਿਓਨਚਏ) ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਗੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੋ, ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਹੋ। ਕੌਮੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਮਿਲਣਗੇ ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਬਨਣਗੇ। ਕੌਮੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਜਿਸਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਨਾਲ ਗਠ-ਬੰਧਨ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਇੱਕ ਹਿਸਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਬਹੁਤਾ ਜਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪੂਰਨ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਮਦਦ 'ਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਦੇ ਸਫਾਏ 'ਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਰਕਟ, ਚੰਗੀ ਮਾਰਕਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸਾਨੀ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਮਾਰਕਟ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ-ਦਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਲ ਨਾਂ ਚਲੀ ਜਾਵੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਨਵੇਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨਾਂ ਮਿਲ ਸਕਣ। ਚੀਨ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਝਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਚੀਨ ਵਿੱਚ

ਕੇਵਲ ਜਪਾਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੌਮੀਕਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਏਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਮਰੀਕਨ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕੌਮੀਕਰਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਇਨਕਲਾਬ ਚੀਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਂ ਉਠਾਓ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀਆਂ ਵਲ ਚਲੀ ਜਾਵੇ। ਇਥੇ ਚੀਨੀ ਰਾਹ ਹੈ। ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਕੌਮੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਓਧਰ ਨਹੀਂ ਗਈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਅਗੇ ਆ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੀ ਲੋਕ-ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੋਚਣ ਲਗ ਜਾਣ ਕਿ ਚੀਨ ਅੰਦਰ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਅੱਲਗ-ਥੱਲਗ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸੰਬੰਧੀ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧੋਖੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿਸਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਐਕਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਲੰਕਾ ਵਿਚਕਾਰ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਆਰਥਕ ਗਠ ਜੋੜ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਰਾਜ ਜਿਹੜੇ ਅ-ਵਾਸਤਵਿਕ (ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ) ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਲਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੇੜੇ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲੇ ਗਾ। ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਵਾਂ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਤੁਹਾਡਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਗੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਲੰਕਾ ਦਾ ਉੱਚ ਵਰਗ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਅ-ਵਾਸਤਵਿਕ (ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ) ਵੱਡਾ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ ਦਾ ਸੂਬਾ ਪਹਿਲੇ ਸੱਟੇ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡਾਂਗੋ: ਕੌਮੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਦੀ ਸਮਝ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਲਗਾਤਾਰ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਭਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆਈ ਗਈ ਹੈ: ਦਰਮਿਆਨੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ, ਕੌਮੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਕਹਾਉਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਵੱਡੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਵੱਲ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ: ਕੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਬੈਂਕ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨਵੀਂ ਹਨ?

ਡਾਂਗੋ: ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਬੈਂਕ ਵੀ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਕਰਣ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਬਿਉਰੋਕਰੈਟਿਕ (ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ) ਪੂੰਜੀ ਹੈ।

ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ: ਇਹ ਬਿਉਰੋਕਰੈਟਿਕ ਪੂੰਜੀ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਨਅਤੀ ਵਪਾਰਕ ਪੂੰਜੀ ਹੈ। ਚੀਨ ਅੰਦਰ ਬਿਉਰੋਕਰੈਟਿਕ ਪੂੰਜੀ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਦੌਲਤ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪੂੰਜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਨਅਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰਿਆ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਸਨਅਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਦਾਰੇ (ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ):- ਇਹ ਸੁਰਖਿਅਤ ਰਹੇ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੂੰਜੀ ਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸੰਪਤੀ ਖੋਹਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਭਾਵੇਂ ਜੇ ਉਹ ਅਮਰੀਕਨ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪੂੰਜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਚੁਪ ਚਾਪ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਪਾਸੇ ਵਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖੋ ਬੈਠੇਗਾ। ਨਿਰ-ਸੰਦੇਹ ਜੇ ਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਇਨਕਲਾਬ ਤਿੱਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੱਦ ਅਜਿਹੇ ਵੱਡੇ ਪੂੰਜੀ ਪਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿਸਾ ਭੱਜ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੱਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਦਾਰ ਗਰਦਾਨ ਦਿਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰ ਦੇਵੋ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕੇ ਮਹਿਜ਼ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਹਨ, ਅਗਰ ਵੱਡੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਂ ਐਕਸ਼ਨ ਦਾ ਪਲੈਟ ਫਾਰਮ ਉਲੀਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਦਾਸੀਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਦਾ ਦਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨੌਂ ਭਾਗ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪੈਦਾ ਕਰੋ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਹਨ, ਤੁਹਾਡੀ ਵੱਡੀ ਬੁਰਜੁਆਜ਼ੀ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਵੇਗੀ ਤੱਦ ਤੁਸੀਂ ਨਿਰ-ਸੰਦੇਹ ਉਸਦਾ ਸਾਮ੍ਹਣਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨਕਲਾਬ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪੜਾਅ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਲ-ਗਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਪੜਾਵਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਅੱਲਗ-ਅੱਲਗ ਹਰਾਉਣ ਲਈ, ਅੱਜ ਇੱਕ, ਕੱਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਜਾਵੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੋਗੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੜਾਅ ਹਨ। ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਬੜੀ ਨਾਜ਼ਕੁਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਤੁਹਾਡੀ ਖੱਬੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਨੁਕਤਾ ਚੀਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਿੰਤਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ। ਬੁਖਾਰਿਨ ਅਤੇ ਟਰਾਟਸਕੀ ਨੇ ਲੇਨਿਨ ਦੀ ਖੱਬੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਨੁਕਤਾ ਚੀਨੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮਾਓਜ਼ੇ ਡੌਂਗ ਠੀਕ ਸੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੀ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਓ ਅਤੇ ਅੱਤ-ਖਬੇ ਰੌਲੇ ਵਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿਓ।

ਹੁਣ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਵੱਲ-ਚੀਨੀ ਰਾਹ ਸੰਬੰਧੀ:- ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚੀਨੀ ਰਾਹ ਬਾਰੇ ਬੋਲ ਚੁਕਿਆ ਹਾਂ। ਇਹ ਇੱਕ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਇਨਕਲਾਬ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨੀ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਗਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਗਲ ਕਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ

ਮੁਕਤੀ ਸੈਨਾ ਨਾਲ ਛਾਪਾਮਾਰ ਯੁੱਧ ਗਰਦਾਨਿਆ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ, ਇਸਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਇਨਕਲਾਬ ਅੱਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਾਂ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼। “ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼” ਕਥਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਮਿਨਫੋਰਮ ਅੱਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼, ਛਾਪਾ-ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਰਖਦਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਭਾਵ ਕਿਸਾਨੀ ਦਾ ਛਾਪਾ-ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਆਮ ਹੜਤਾਲ ਅੱਤੇ ਬਗ਼ਾਵਤਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। ਅਪਣੇ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਛਾਪਾ-ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਇਨਕਲਾਬ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ?

1926-27 ਵਿੱਚ ਚੀਨੀ ਕਾਮਰੇਡ ਗੁਓਮਿਨਡਾਂਗਵਾਦੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 40-50 ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਆਕਤੀਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਰਖ ਲਿਆ। ਇਹ ਫੌਜ ਛਾਪਾ-ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਸਬਿਆਂ ਅੱਤੇ ਰੇਲਵੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜੰਗਲਾਂ ਅੱਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾ ਲਿਆ। ਬਲਕਿ ਜਿਥੇ ਵੀ ਕਿਤੇ ਚੀਨ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਹੁੰਦੀ ਉਥੇ ਹੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਮੂਲ ਕੇਂਡਰ ਨੂੰ ਲਭਣਾ ਪੈਦਾਂ ਸੀ। ਚੀਨੀ ਮੁਕਤੀ ਫੌਜ ਕਸਬਿਆਂ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਘੇਰਾ ਪਾਉਣਾ ਸੌਖਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅੱਤੇ ਤਬਾਹ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਸਬਿਆਂ ਅੱਤੇ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅੱਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਲੜਾਈ ਲਈ ਅਜ਼ਾਦ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਿਆ। ਘੇਰਾ ਪੈਣ ਤੇ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਤੋੜ ਸਕਦੇ, ਪਹਿਲੇ ਮੁਕਤ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਤੇ ਨਵੇਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਅੱਤੇ ਲੜਨ ਦਾ ਯਤਨ ਨਾਂ ਕਰਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅਗੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਚੀਨੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅੱਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਤੋਂ ਅਲਗ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਭਾਂਵੇ ਮਾਓਜ਼ੇਡਾਂਗ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸੰਬਧ ਤੋੜਨਾ ਨਹੀਂ ਚਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਛਾਪਾ-ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਦੇ ਰਾਹ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਅੱਤੇ ਉਸਦਾ ਕਸਬਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸੰਪਰਕ ਟੁਟ ਗਿਆ। ਇਹ ਅਤਿ ਦੁਖਦਾਈ ਸੀ। ਆਖਰ ਕਾਰ ਉਹ ਯਨਾਨ 'ਚ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਗਏ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾਇਆ ਅੱਤੇ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਨਿਕਲਾਬ ਕਰਨ ਸੰਬਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਅੱਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਚੌੜੀ ਭਰਪੂਰ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਕੁੱਝ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਖਾਮੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕੇ ਜਿਸਨੇ ਛਾਪਾ-ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਦੇ ਖਾਸੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਆਜ਼ਾਦ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਖੇਤਰ ਕੀ ਹੈ? ਇਹ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਟਾਪੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲਾ ਇਲਾਕਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸਦਾ ਇਹ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕੇ, ਇਸਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹੋ ਕੁੱਝ ਵਾਪਰਿਆ। ਯਨਾਨ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅੱਤੇ ਚੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਉਹ ਸਥਾਨ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਵਾਪਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਜੇ ਕਰ ਚੀਨੀਆਂ ਨੇ ਮਨਚੂਰੀਆ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਮਨਚੂਰੀਆ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਤਿਥੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛੋਕੜ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਮਿੱਤਰ ਰਾਜ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਇਹ ਇੱਕ ਟਾਪੂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਚਿਆਂਗਕਾਈ ਸ਼ੈਕ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਚੀਨੀ ਛਾਪਾਮਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ। ਅੱਤੇ ਕੇਵਲ ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਜਿਵੇਂ ਚੀਨੀਆਂ ਨੇ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ, ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉੱਤਰ ਤੋਂ ਦੱਖਣ ਵਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਕੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ? ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਅੱਤੇ ਇਨਕਲਾਬ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਉਪਲਬਧੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚੀਨੀਆਂ ਨੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਛੜੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਅੱਤੇ ਨਿਰ-ਸੰਦੇਹ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਜਿਥੇ ਅਬਾਦੀ ਦਾ 80% ਤੋਂ 90% ਕਿਸਾਨ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਰਾਹ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਚੀਨੀ ਕਾਮਰੇਡਾਂ ਦੇ ਇਸ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਵੀ ਹਨ। ਇਹ ਖਾਮੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਖੇਤਰ ਟਾਪੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਰੋਕੇ (ਘੇਰੇ) ਜਾਣ ਲਈ ਸਦਾ ਖੁਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਘੇਰੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਪਿਛੋਕੜ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜਕੇ, ਗਵਾਂਡੀ ਮਿੱਤਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਅੱਤੇ ਉਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਥਾਈ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਬਦਲਕੇ, ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਤੋੜਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਚੀਨੀਆਂ ਨੇ ਮਨਚੂਰੀਆ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸਿਆਣਪ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਚੁਕਿਆ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਅੰਤ ਹੁੰਦਾ। ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਨਾਂ-ਕਾਫੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਸਫਲਤਾ ਵਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਰ ਇਹ ਗਵਾਂਡੀ ਮਿੱਤਰ ਰਾਜ ਤੇ ਨਿਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਚੀਨੀ ਕਾਮਰੇਡ ਇਸ ਮੌੜ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਨਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅੱਤੇ ਚਿਆਂਗਕਾਈ ਸ਼ੈਕ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਾਨੂੰ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਜਿੱਤ ਲਈ ਕੁਲ ਮਿਲਾਕੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੀਨ ਅੰਦਰ ਹਾਲਾਤ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਚੀਨ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਮੁਕਤੀ ਸੈਨਾ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ ਕੋਈ ਤਿਆਰ ਸੈਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੀਨ ਕੋਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਸੰਘਣਾ ਜਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਛਾਪਾ ਮਾਰਾਂ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਸਾਨ ਸੀ। ਚੀਨ ਨਾਲੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਦੀਆਂ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹਨ। ਸਨਅਤੀ ਸੰਬਧਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਰਤ ਚੀਨ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਕਸਤ ਹੈ। ਇਹ

ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਦਸਤੇ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਖੇਤਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲਏ ਜਾਣ ਇਹ ਕੇਵਲ ਛੋਟੇ ਟਾਪੂ ਹੋਣਗੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ ਕੋਈ ਗਵਾਂਡੀ ਮਿੱਤਰ ਰਾਜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਿੱਠ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਨਿਰਭਰ ਕਰ ਸਕੋ ਜਿਵੇਂ ਚੀਨੀ ਛਾਪਾ ਮਾਰਾਂ ਕੋਲ ਯੂ ਐਸ ਐਸ ਆਰ ਸੀ।

ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਤਿੱਬਤੀ ਸਥਾਨ ਜਿਥੇ ਚੀਨੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਅਜੇ ਵੀ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਨ। ਯੂ ਐਸ ਐਸ ਆਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਾਕਤ(ਰਬਰ) ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਰਮਾਂ? ਪਾਕਿਸਤਾਨ? ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਰਹਦਾਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੰਮੁਦਰ ਨੂੰ ਛੱਡਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਰਾਹ ਲਭਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਬਿਨਾ ਸ਼ੱਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ।

ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆਜ਼ਾਦ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਮੁਕਤੀ ਸੈਨਾ ਹੈ?

ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੈਨਾ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਿੱਤ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਐਕਸ਼ਨਾਂ(ਸਰਗਰਮੀਆਂ) ਨਾਲ ਜੋੜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਇਕੱਲਾ ਛਾਪੇ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤੀ ਕਾਮਰੇਡ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਰੇਲਵੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਆਮ ਹੜਤਾਲ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗਤੀ ਹੀਣ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ, ਇਹ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਲਵੋ... ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸਾਨੀ ਪੁਛੇਗੀ ਇਹ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਮੇਰੇ ਇੱਕਲੇ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਕਿਉਂ? ਮਜ਼ਦੂਰ ਕੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ? ਉਹ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਸਾਰਾ ਭਾਰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਕਾਫੀ ਸਮਝਦਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਜਾਨਣ ਦੀ ਚੇਤਨਾ(ਸਮਝ) ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਬੁਰਾਈ ਕਸਬਿਆਂ(ਸ਼ਹਿਰਾਂ) ਦੇ ਟੈਕਸਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਸਬਿਆਂ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਸਾਥੀ ਚਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਉਹ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨਾਲ ਸੰਰਘਸ਼ ਦਾ ਭਾਰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਚੁਕੇਗਾ, ਉਹ ਸਮਝ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਹਾਲਤ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰੂਸ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੇਵਲ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦਰ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਕੇਵਲ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਦਸਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਅੰਦਰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿਤਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੂ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲ ਕਰਨਾ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅੰਦਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਦਸਤਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਰੇਲ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਅੰਦਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਦਸਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ

ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜੁੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜਿੱਤ ਸੁਰਖਿਅਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਰੂਸ ਵਿੱਚ 1905 ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣਾ ਪਿਆ, ਡੂਮਾਂ(ਲੋਕ ਸਭਾ) ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦਿੱਤੀ। ਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜ਼ਾਰ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹਾ ਭੈਅ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਰੇਲਵੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ! ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਾ ਸੰਪਰਕ ਦੇਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਰੇਲਵੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਕੇਵਲ ਮਜ਼ਦੂਰ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੀ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

ਰੇਲਵੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹੜਤਾਲਾਂ ਦਾ ਇਨਕਲਾਬ ਲਈ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਦਸਤਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਤੱਦ ਫੌਜੀ ਛਾਉਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕੰਮ। 1917 ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਫੌਜੀਆਂ ਅੰਦਰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਆ ਖੜੀਆਂ। ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਗਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਵਲ ਲਿਆਦਾ? ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹਥਿਆਰ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਕਜ਼ਾਕਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਜਿਹੜੇ ਜ਼ਾਰ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਅੰਗ ਰਖਿਅਕ ਸਨ ਉਹ ਵੀ ਸਾਮ੍ਹਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਹੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਇਨਕਲਾਬੀ ਮਨੋਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਚਾਰਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ-ਕਿਰਿਆਵਾਦੀ ਹਲਕਿਆਂ ਅੰਦਰ ਮੱਤ ਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਚੀਨ ਦਾ ਰਾਹ ਚੀਨ ਲਈ ਚੰਗਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਜਿਥੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚਲੇ ਪ੍ਰੋਲੇਤਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਈ ਅਜਿਹਾ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੀਨੀ ਕਾਮਰੇਡ ਅਜਿਹੇ ਗਠ ਬੰਧਨ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹਨ। ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ। ਕੀ ਮਾਓਜ਼ੇਡੋਂਗ ਅੰਸਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਸ਼ਿੰਘਾਈ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ? ਬਲਕਿ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਓਜ਼ੇਡੋਂਗ ਦੇ ਸੰਬਧ ਕਸਬਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਟੁਟੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਗੋਂ ਮਾਓਜ਼ੇਡੋਂਗ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਰੇਲ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਚਿਆਂਗਕਾਈਸ਼ੈਕ ਤੋਪਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ

ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਥੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬਧਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਘੋਰ ਜਰੂਰਤ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਆਦਰਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਜਿਹੜਾ ਕਿ, ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਯਤਨ ਚੀਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਾਂਗੋ: ਅਸੀਂ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਗ-ਪਗ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ: ਜੇ ਮਾਓਜ਼ੇਡੋਂਗ ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫਿਟਕਾਰਦਾ (ਹਾਸਾ)। ਆਓ ਅਗਲੇ ਸਵਾਲ ਵਲ ਵੱਧੀਏ। ਭਾਂਵੇ ਨਹਿਰੂ ਸਰਕਾਰਨੂੰ ਬਰਤਾਨਵੀਂ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਵਿਚਾਰੀਏ ਜਿਵੇਂ ਚਿਆਂਗਕਾਈਸ਼ੈਕ ਦੀ ਕੌਮਨਤਾਂਗ ਸਰਕਾਰ, ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਪਲੇਵੇਨ ਸਰਕਾਰ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਚਿਆਂਗਕਾਈਸ਼ੈਕ ਨੂੰ ਕਠ ਪੁਤਲੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਫਾਰਮੂਸਾ ਭੱਜ ਗਿਆ ਉਹ ਕਠ ਪੁਤਲੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਨਹਿਰੂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਠਪੁਤਲੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਉਸਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਬਾਓ-ਦਾਈ ਸਰਕਾਰ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ... ਬਾਓ-ਦਾਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਠਪੁਤਲੀ ਸੀ। ਇਸਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਖ ਧੁਰਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਭਾਂਵੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਰੂਪ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੱਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਰੂਪ ਵਲ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਕਲਾਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ, ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਾ ਲਗਾਨਦਾਰ ਕਿਸਾਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹੱਟਣਾ, ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਛੋਟੀਆਂ ਝੜਪਾਂ, ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਤੱਥ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਰੂਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਹੜਤਾਲਾਂ, ਸ਼ਾਖਾ ਹੜਤਾਲਾਂ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਹੜਤਾਲਾਂ, ਇੱਕ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਰਾਹ ਲਈ ਆਮ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹੜਤਾਲ ਅਤੇ ਤੱਥ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਰੂਪ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਬਗ਼ਾਵਤ। ਇਸ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਅਤਿਮ ਰੂਪ ਕਹਿਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਹ ਭੀ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਗ੍ਰਹਿ ਯੁੱਧ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਹੈ। ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਕੀਤਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਿੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਅਜੇ ਕੇਵਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਤੋਂ ਭਾਰਤ ਅਜੇ ਵੀ ਦੂਰ ਹੈ। ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਮੁਦਿਆਂ, ਜ਼ਬਤੀ ਰਕਮ ਘਟਵਾਉਣਾ, ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਫਸਲ ਦੇ ਹਿਸੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਵਾਉਣਾ ਆਦਿ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੇਂਡਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਛੋਟੇ ਮੁਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਾਂ ਕੇ ਇੱਕ ਦਮ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਿਦਰੋਹ ਦੀ ਗਲ ਕਰਨਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅੰਤ 'ਚ ਗੰਭੀਰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਲ ਸੇਧਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਜਨ-ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਣ 'ਚ (ਰਬਸਟਰਓਨਿ) ਰਖੇ।

ਅਸੀਂ 1917 ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ? ਸਾਡੇ ਫੌਜ ਅੰਦਰ, ਜਹਾਜ਼ੀ ਬੇੜੇ ਅੰਦਰ ਕਾਫੀ ਹਮਦਰਦ ਸਨ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮਾਸਕੋ ਅਤੇ ਲੈਨਿਨਗਰਾਦ ਦੀਆਂ ਸੋਵੀਅਤਾਂ (ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ) ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਰੋਹੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਣ 'ਚ ਰਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਰਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਰਖੀ। ਤੱਥ ਇਹ ਸਾਡੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲੈਨਿਨਗਰਾਦ ਦੀ ਰਖਿਅਕ ਸੈਨਾ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਪੁਤੀਲੋਵ ਦੀ ਮੁੱਖ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਜਿਥੇ 40 ਤੋਂ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਨੇ ਮੁਜਾਹਰੇ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਲਾਹ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਰਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਤਖਤਾ ਪਲਟਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਅੱਗੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਬਣਾਈ ਯੋਜਨਾ ਮੁਤਾਬਕ ਗੰਭੀਰ ਵਿਦਰੋਹ ਲਈ ਤਿਆਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਨ-ਸਮੂਹ ਅਗੇ ਵਧਿਆ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਅੰਤਰ ਮੁਖੀ ਹਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਾਰਟੀ ਅਜੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਸਥਗਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਵਿਦਰੋਹ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਤਿ ਗੁਪਤ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛਾਪਿਆ। ਜਦੋਂ ਪੋਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਕਾਮੇਨੀਵ ਅਤੇ ਜ਼ਿਨੋਵੀਵ ਨੇ ਵਿਧਰੋਹ ਨੂੰ ਮਾਰਕੋਬਾਜ਼ੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿਰੁਧ ਪ੍ਰੈਸ ਅਗੇ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ। ਲੈਨਿਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਦਾਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਯੋਜਨਾ ਦੁਸ਼ਮਨ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਰੋਹ ਸੰਬਧੀ ਕਦੀ ਵੀ ਰੋਲਾ ਨਾ ਪਾਓ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵਿਦਰੋਹ ਦਾ ਸਾਰ ਤੱਥ ਅਚਾਨਕ ਖੁਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਏਥੇ ਕਾਮਰੇਡ ਰਾਓ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: ਲੋਕਾਂ ਅਗੇ ਜਾਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਗ਼ਾਵਤ ਬਾਰੇ ਪੁਛੋ। ਇਹ ਕਦੀ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਕਦੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਨਾ ਕਹੋ, ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲੈਣਗੇ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿਸਾਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਦਰੋਹ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸਦਾ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਮਗਰ ਲਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ

ਦੀ ਪੂਛ ਨਾਲ ਘਸੀਟੇ ਜਾਈਏ। ਆਗੂ (ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ) ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਖਣਾ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦਰੋਹ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਅਤੇ ਘੱਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਤੋਂ ਪਰਾਂ ਹਟਕਿ ਨਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵਿਦਰੋਹ ਦੀ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਨੁਕਤੇ ਤੋਂ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੇ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਸਵਾਲ ਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਮਰੇਡ: ਹਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ।

ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ: ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ, ਕੀ ਪਾਰਟੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ, ਲੇਨਿਨ ਨੇ ਸਦਾ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਜਿਹੜੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਪਾਰਟੀ 'ਚੋਂ ਕਢਣਾ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਕਾਇਮ-ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਹੈ, ਤੱਦ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਜਿਮੇਂਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਦੀ ਹੋਈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਮੁਕਦਮਾਂ ਚਲਾਉਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੁੱਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਮਰੇਡ ਦੁਸ਼ਮਨ ਦੇ ਸੰਬਧ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਿਆਕਤੀਗਤ ਆਤੰਕ ਵਲ ਝੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਰੂਸੀ ਕਾਮਰੇਡਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੋ, ਤੱਦ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਕਹਾਂਗੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਰਟੀ ਸਦਾ ਵਿਆਕਤੀਗਤ ਆਤੰਕਵਾਦ ਦੇ ਨਿਖੇਧ (ਵਿਰੋਧ) ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਸਿਖਿਅਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਜਗੀਰਦਾਰ (ਲੈਂਡ ਲਾਰਡ) ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਝੜਪ 'ਚ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਵਿਆਕਤੀਗਤ ਆਤੰਕ ਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਂਗੇ, ਜਦੋਂਕਿ ਇਸ ਮੁੱਠ-ਭੇੜ ਵਿੱਚ ਜਨ-ਸਮੂਹਾਂ ਨੇ ਹਿਸਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਪਾਰਟੀ ਖੁਦ ਜਗੀਰਦਾਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਆਤੰਕੀ ਦਸਤਿਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਜਨ-ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਦਾ ਇਸ ਵਿਰੁਧ ਅੱਗੇ ਆਵਾਂਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਆਕਤੀਗਤ ਆਤੰਕਵਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਜਨ-ਸਮੂਹ ਨਿਸਲਤਾ (ਫੋਰਸਸਵਿਟਿ) ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਕਤੀਗਤ ਆਤੰਕ ਦਾ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਅਮਲ ਜਨ-ਸਮੂਹ ਅੰਦਰ ਸਵੈ-ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕ ਇਸੇ ਨੁਕਤਾ-ਨਿਗਾਹ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ-ਸਾਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਇਹ ਹੀਰੋ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਤੱਦ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੀਰੋ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕਠ ਜਿਹੜਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਨੁਕਤਾ-ਨਿਗਾਹ ਤੋਂ ਇਹ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਰੂਸ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਸੀ ਐਸ ਆਰ (ਸ਼੍ਰੇਸ਼-ਜਿਸ ਕੋਲ ਖਾਸ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਤੰਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਸਤੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆਏ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਨ-ਸਮੂਹਾਂ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗਤਾ ਗਵਾ ਲਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਹੀਰੋ ਅਤੇ ਭੀੜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹਾਂ।

ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਭੀ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਤੇ ਕੋਈ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੌਮੀਕਰਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਗ ਰਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਅਗੇ ਲਿਆਓ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਹੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਜਾਵੇ। ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੌਮੀਕਰਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਆਏ? ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਖਰੀਦਣ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਕੌਮੀਕਰਣ ਵਲ ਜਾਣ ਦਾ ਇਹ ਰਾਹ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਣ (ਐਕਵਾਇਰ) ਕਰੇ। ਵਿਆਕਤੀਗਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਥਾਂ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕਠਾ ਹੋਣ ਤੇ ਰੋਕ ਲਗੇ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੌਮੀਕਰਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਝ ਕਾਮਰੇਡਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਗ੍ਰਹਿ ਯੁਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਕਹਿਣਾ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਯੁਧ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਚੁਕੀਆਂ।

ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ?

ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਅਗਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਕਹੋ ਐਕਸ਼ਨ (ਸਰਗਰਮੀ) ਲਈ ਕੋਈ ਪਲੈਟ ਫਾਰਮ! ਬਲਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ ਅਸਹਿਮਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਹੁਮੱਤ ਦੁਵਾਰਾ ਜੋ ਵੀ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ ਗਿਆ ਉਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਨ ਲਿਆ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕਾਮਰੇਡ ਜਿਹੜੇ ਬਹੁਮੱਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਰਖਦੇ ਸੀ ਮੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਇੱਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਸਾਰੇ ਬਹਿਸ ਚਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਸਦੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਸੁਆਦ (ਲੁਣ੍ਹੇ) ਮਾਨਣ ਲਈ ਨਾਂ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਿਆਕਤੀ ਹਨ, ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਨਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਨੇ ਜਨ-ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੰਦਲਾ (ਦਸਿਰਇਨਟੇਟਦ ਟਰਏ ਮਓਸਸਏਸ) ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਬਾਲਸ਼ਿਵਕਾਂ ਨੇ 1903 ਤੋਂ 1912 ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਾਰਸ਼ਾਹੀ ਅਧੀਨ ਸੰਭਵ ਹਾਲਤਾਂ ਅੰਦਰ ਮੈਨਸ਼ਿਵਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਧਕੇਲਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਖੁਲੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਤੱਦ ਸਾਡੀ ਲਾਈਨ ਮੈਨਸ਼ਿਵਕਾਂ ਤੋਂ ਅੱਲਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਸਤਿੱਥੀ

ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਥੇ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੋਣ। ਉਸਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮੈਨਸ਼ਿਵਕਾਂ ਨੂੰ 1912 ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੈਨਸ਼ਿਵਕਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਆਪਣੀ ਇੱਕਸਾਰ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਮੱਤ ਭੇਦ ਸਨ ਤੱਦ ਅਸੀਂ ਛੋਟੇ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ, ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕਮੁਠ ਹੋਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ। ਬਾਲਸ਼ਿਵਕਾਂ ਦੇ ਸਤ੍ਰਾ 'ਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰਾਟਸਕੀ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਉੱਪਰ ਬਹਿਸ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪੈਣਾ ਨਹੀਂ ਚਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਟਰਾਟਸਕੀ ਨੇ ਭੜਕਾਹੱਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਹੁੰਦੀ, ਇਵੇਂ ਲਗਦਾ ਪਾਰਟੀ ਸਚਾਈ ਵਿੱਰੁਧ ਲੜਣਾ ਚਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਟਰਾਟਸਕੀ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਬਹਿਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਰੁਧ ਸਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਖੜੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਇੱਕਸਾਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਮੱਤ ਹੋਵੇ, ਤੱਦ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਬਹਿਸ ਛੋਟੇ ਗਰੁਪਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਉਥੇ ਜਿਹੜਾ ਬਹੁਮੱਤ ਵਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਘੋਸ਼: ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ ਠੀਕ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਖੁਲੀ ਬਹਿਸਹੋਰ ਸਮਾਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ।

ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ: ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ 56 ਲੱਖ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ 80 ਲੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ? ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਫਸੀਲ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਜਿਹੜੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਕੁੱਝ ਨੂੰ 4-5 ਸਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਰਖਦੇ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਫਸੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਜਰੂਰੀ ਸੀ। ਮੁਢਲੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸਿਖਿਆ ਜਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਦਾਖਲਾ। ਸਾਡੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਯੋਗ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਲੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਮਦਰਦਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪਰਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੀੜ ਵਾਲੀ ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਮੁੱਖ ਗਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਵਿਆਕਤੀ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੇ ਗੁਣ ਹੋਣ ਨਾਂਕਿ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ।

ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛੋ, ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?: ਵਿਕਸਤ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਦੀ ਅਰਧ-ਵਿਕਸਤ ਅਤੇ ਪੱਛੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਅਤਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਏਥੇ ਅਵੱਸ਼ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਕਸਬੇ, ਇੱਕ ਵਿਕਸਤ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਜ਼ਾਲ, ਸਨਅਤੀ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕਦਮ ਫੜੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸੋਚੇ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੀਰੋ ਹਨ ਅਤੇ ਹੀਰੋ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਮਝਣ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਿੱਰੁਧ ਸੋਧੇ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰਜ ਜਨ-ਸਮੂਹ ਦੀ ਨਿਸਲਤਾ ਵੱਲ ਲਿਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਾਂਕਿ ਤੀਬਰ ਸਰਗਰਮੀ ਵਲ। ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕੁੱਝ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਗ੍ਰਹਿ ਯੁੱਧ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੁੰਗਰਨ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕਲੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਯੁੱਧ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਬੇ-ਸ਼ੱਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖੁਦਇਸ ਨੂੰ ਮੱਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਫੌਜ ਵਿੱਚ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸਾਨੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅੰਦਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਦਸਤੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਜਰੂਰ ਢੁਕਵੇਂ ਮੌਕੇ ਤੇ ਆਮ ਹਫੜਾ ਦਫੜੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਣਗੇ। ਲੇਨਿਨਗਰਾਦ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮਜ਼ਦੂਰ ਗਾਰਡ ਸਨ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਰੇਡ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਮਦਦਗਾਰ ਸਿੱਧ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿੰਟਰ ਪੈਲੇਸ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਸਾਡੀ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਵਲੋਂ ਵੱਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੀ। ਆਮ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਾਨੀ ਦਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ, ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਮਾਰਚ ਨੂੰ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਯਾਦ ਹਨ। ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਚੰਗੀ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਧੂਰੇ ਨਿਕਲਾਬ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਚੰਗੇ ਸਤਿਕਾਰਤ ਤੇ ਹੌਸਲੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਉਕਸਾਹਟ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ।

ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਪਲੈਟ ਫਾਰਮ ਜਾਂ ਸਰਗਰਮੀ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਪਲੈਟ ਫਾਰਮ ਜਾਂ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰਤ ਰਖੋ।

ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਖਾਸੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪੁੱਛੋ! ਇਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪੈਂਤੜੇ ਬਾਜੀ ਵਾਲੀ ਖੇਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਨਹਿਰੂ ਸਰਕਾਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇਵਾਂ ਨਾਲ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਾਮਰੇਡ ਰਾਓ,ਡਾਂਗੇ,ਘੋਸ਼ ਅਤੇ ਪੁਨਾਈਆ ਨੇ ਬਹਿਸ ਲਈ ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਪੜਤ ਮੁਤਾਬਕ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ।

ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ: ਮੈਂ ਕੋਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀਆਂ, ਇਹ ਨਸੀਹਤ ਹੈ,ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ,ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਚਲੀ।

ਵੀ ਗਰੀਗੋਰ'ਯਾਨ ਵਲੋਂ ਨੋਟ ਲਏ ਗਏ 10-11-51

(ਅਜਿਹੀ ਸਹੀ) ਵੀ ਗਰੀਗੋਰ'ਯਾਨ

(Type script; RgaspiF.Op.11D.310,LL,71-86)

{Published with the kind permission of the authorities of the Russian State. Archive of Social and History

Translated from the Russian by Vijay Singh.This translation©'Revolutionary Democracy' Reprduced with thanks from "Revolutionary Democracy"by the Central Committee of MCPI(U)}

Notes:

1)We do not found these elsewhere in recently released documents which cover the relations between the Soviet and Chinese Communist leaderships. See e.g. A M Ledovskii,SSSR I Stalin V Syd" bakh Kitaia. Dokumenty I svidetel' stva uchastnika sobytii; 1937-1952, Moscow, 1999 and the transitions made of documents dealing with Soviet-Chinese relations by Gold War International History Project.

2) Notably the Programme of the Communist Party of India, The Tactical Line, The Statement of Policy of the Communist Party of India. See ' Documents of the History of the Communist Party of India' Vol.VIII 1951-1956' edited by Mohit Sen, People's Publishing House, New Delhi,1977. Parallel to these developments the Institute of Oriental Studies of the Academy of Sciences of the USSR held a wide-ranging discussion on the correction of the right-opportunist evaluations of contemporary Indian developments in the Soviet Union. See: The Correlation of Class Forces in India, Revolutionary Democracy,Vol.VI, No.2 September 2000.

3)The switch in the understanding from people' democratic revolution to national democracy may be traced inter alia in the following documents of A.Sobelov: 'People's Democracy as a Form of Political Organisation of Society; Communist Review, London,June1951, 3-21, Some Forms of Transition from Capitalism to Socialism,' Communist Party Publication, New Delhi, October1956 (The Parliamentary way to socialism is spelt out here).

4)P. Sundarayya, "My Resignation" India Publishers and Distributors, New Delhi,1991 pp.21-33. Sundarayya was particularly dismayed by Jyoti Basu, EMS. Namboodiripad, BT Ranadive and P Ramamurti of collaborating with the Hindu communal Jana Sangh during emergency.(pp.4-20)

5)The Provisional Central Committee of the CPI (ML), it may be said in this connection, has drawn lessons from the 1951 programme and tactical line without feeling constrained by it.

